

A VENDÉGLŐS

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének
és a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének hivatalos közlönye

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KALVIN-TÉR 2.
TELEFON: JÓZSEF 22-70

Hirdetéseket — csak ajánlatotként ismert
cégeket! — a kiadóhivatal veszi föl.

Megjelenik minden hónapban
háromszor: 1-én, 11-én és 21-én.

Egyes szám ára 10 korona.

Előfizetés: nem tagoknak
egy évre 300 korona.

A lapot az ipartestület és az Országos
Szövetség tagjai ingyen kapják.

Az ipartestület elüljárósága december 5-én, délután négy órakor tartja rendes havi ülését.

Külön meghívókat nem küldünk; ezúton kérem a 1. elüljárósági tag urak szíves megjelenését.

Keszezy Vince, ipartestületi elnök.

MEGHÍVÓ.

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének szállodai szakosztálya **november 27-én, délelőtt 10 órakor** Budapestben a Royal szálloda (VII., Erzsébet-körút 43—45. szám) feleltermében **gyűlést** tart, amelyre Hazánk összes szállodásait tisztelettel meghívja

az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT: 1. A katonai beszállásolás.
2. Egyéb hatósági beutalások.
3. A készülő szállodai törvény.
4. Szobabérmegállapító hatóság.
5. A garni-szállók ügye.

A gyűlésre jelentkező vidéki kártársak ezalkalomból szobárainkból 20% engedményt kapnak. A vidéki kártársak elszállásolás iránti bejelentéseiket, valamint hogy mely szállodában kívánják elszállásolásukat és az általunk kért kimutatásokat legkésőbb november 23-áig küldjék be Várady Gyula elnökhöz, Budapest, Royal-szálló.

Az országos szállodásgyűlés

Irta: Várady Gyula

A szállodások országos nagygyűlése november 27-én és 28-án lesz Budapestben, a Royal-szálló feleltermében megtartva. A meghívókat a szakma minden vidéki iparhatóságához már szétküldöttük és a részvétel minél nagyobb mérvét kívánja megszerezni ez a cikk, amely a fentebb közzétett meghívó tárgysorozatát kívánja egészíteni a következőkben:

A debreceni nagygyűlésen hozott határozat értelmében mi az illetékes tényezőknél iparunk érdekében eljárunk és az eredménye ezeknek az eljárásoknak főleg a kamara révén az volt, hogy a kereskedelmi kormány január 27-re az összes érdekelt hatóságok bevonásával értekezletet hívott össze. A meghívó bekezdésében „szállodai viszonyok országszerte észlelhető hanyatlására” utal és kifejti, hogy „nemcsak idegenforgalmunk természetes fejlesztésére nem lehet gondolni, hanem a tisztán gazdasági célokat szolgáló, teljesen nélkülözhetetlen idegenforgalom lebonyolítása is leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik.” Kitér azután a miniszteriális leirat „a helyzet hátrányának súlyos voltára vidéki városaink szempontjából és hogy mennyire sínyli a főváros, amely nemcsak attól a lehetőségtől esik el, hogy azokat a kincseket, melyekkel a természet el-

halmozta, az itülni kívánóknak hozzáférhetőkké tegye és ezen az áron ezeknek megfelelő kenyérkeresetet biztosíthatson, hanem eszik attól is, hogy az európai gazdasági életben elfogallassa azt a helyet, melyre földrajzi fekvésénél fogva egyenesen hivatva van.”

Ilyen magas bevezetés után és hogy a miniszter úr leiratában kifejezést is adott az illetékes körök azon véleményének, hogy a szállodák hatósági igénybevétele okozta életképtelenségüket és ennek következtében főleg a fővárosban egy csomó szálloda megszűntét, a leg-szebb reményekre jogosított, hogy végre is iparunk hivottó öre fölőre viszi ügyünket és orvoslást nyerne számantalanszor felhangzott és mindenütt méltányolt sérelmeink. Sajnos, a fent idézett miniszteri kijelentések alapján joggal biztalanok mondható remények mégsem valósultak meg. Nem tapasztalunk még enyhülést sem a reánk törvényellenesen „állandó” jelleggel hárrított beszállásolás kérdésében; nem helyeztettek ki három év óta a menekültek; iparunk minden fejlettsége mellett gyámságát érzi az 1918. évi 3424. sz. a lécsélti szoba-ármegállapító bizottságnak; hiába sürgettük eddig az eminen fontosságú szavatossági és egyéb kérdések megoldását célzó szállodai törvény megalkotását, szvaló ott tart iparunk, ahol tartott és bár „nemzeti érdekek fűződnék ahhoz, hogy a rohamos hanyatlási folyamatnak gát vetessék”, mondja a miniszter úr, nem történt eddig más, minthogy a főváros tudomásul vette, hogy ez év végén lejáró beszállásolási szerződést nem újítják meg a szállodások és erre a főváros nem is fogja felszólítani őket és hogy ez év utolsó negyedére az eddigi beszállásolási térítés hat és hétszeresét fizeli osztály szerint.

Tömérdek munka, instálás és eljárás e sovány eredményre kell, hogy felvessze a kérdést, nem rajtunk mulott-e, hogy nem jutottunk még tovább. Erre a lelkiismeretünk azt mondja, hogy nem. Mert többet tenni, mint amit tettünk, nem lehet. De viszont lelkiismereti kérdés az is, hogy hogy ne álljunk és el ne ejtsük a mi fonaltunkat, hanem ernyedetlenül tovább próbáljuk a mi igazunkat, mert a sikernek titka a kitartás. Össze kell, hogy jöjjünk, hogy megmutassuk a tömörülésben rejelő erőt s hogy képviselőinknek megértessük, hogy tőlük is elvárjuk ügyünk felkarolását. Kormányhatóságainkat fel kell ismét keresnünk, hogy kieszaközöljük iparunk jogos igényei kielégítését és talpraállítását. Jussunk van ehhez, mert államentartó elem vagyunk, dolgozó, hűséges polgárai a hazának.

A vidéki kártársak éreznek velünk fővárosiakkal és dokumentálják szolidaritás voltak a nagygyűlésen való minél nagyobb megjelenéssel és juttassák hozzájuk november 23-ig a kérdőpontjainkra vonatkozó válaszokat, amelyek alapjai lesznek a készülő feltérfeszítéseknek és deputatív eljárásoknak.

Az általános kereseti adó

Az általános kereseti adó nagy változásokat hoz az eddigi III. osztályú kereseti adóval szemben. Megszűnteti az eddigi külön-külön alapon felállított I., II., III., IV. osztályú kereseti adókat s így a segéd- és tanonc nélküli kisiparos ugyanabban az arányban, ugyanazon százalék melletti fog ezentúl adózní, mint a nagyszámú segéddel dolgozó nagyiparos.

Nagy változás a régi kereseti adóval szemben az is, hogy ezentúl a városoknak és községeknek ajándékozza az állam a kereseti adóból befolyt összeget s így természetesen, amennyiben a törvényjavaslathoz tervezett 5% kereseti adó a városoknak és községeknek nem elegendő a háztartási költségeiknek fedezésére, úgy a pénzügyminiszter engedélyt adhat arra is, hogy kereseti adó címen az adóalap 5—10 százalékot fizessen a városoknak, községeknek az iparososztály.

Ez új kereseti adó életbélp 1923 január 1-én. Ezen új törvény a tényleges jövedelem pontos megállapítását tűzte ki célul, akkor, amikor az *adóvallomást súlyos bírtelés fenyegetése mellett kötelezővé tette.*

A nemzetgyűlés pénzügyi bizottságának hivatalos jelentése elismeri és kifejezésre juttatta, hogy az új általános kereseti adó az eddigi érvényben volt kereseti adónál sokkal súlyosabb terhet ró az adóalanynra.

Általános kereseti adót fizet: 1. az iparos és a kereskedő; 2. az ügyvéd, az orvos stb.; 3. a szolgálati, vagy munkabér viszonyból származó jövedelem (tehát az iparosgégéd és kereskedelmi alkalmazott is); sőt az állami és városi alkalmazottak is.

Nem fizet kereseti adót ezentúl: 1. a társas cég, vagyis a közkereseti és betéti társaság, mert ezen cégek a súlyosabb százaléku társulati adót fizetik; 2. a napszám munkából származó jövedelem; 3. katonái, csendőri szolgálatot végző egyének. Külföldi gazdasági tevékenységből eredő jövedelem is beszámíttatik; itt azonban az illető állammal kötött viszonszerzési szerződés mentesítést adhat, de a pénzügyminiszternek is az a törvény jogot kivételes mentesítése.

A kereseti adó alapja; a) az iparosnál az adóévet megelőző évben elért tiszta jövedelem; b) alkalmazottaknál az évi egész járandóság. Új vállalatnál az első év jövedelme szolgál az első és második évre alapul. A jövedelem évközi emelkedése, vagy apadása a kivettelt adót nem módosítja.

Mi a tiszta jövedelem?

Tiszta jövedelem azt a jövedelmet kell érteni, mely a nyers bevételből az annak megszerzésére fordított kiadások levonása után fennmarad.

Miként történik a tiszta jövedelem kiszámítása?

A nyers bevételből levonjuk azokat a kiadásokat, melyek szorosan a nyers bevétel terhelik. Levonható kiadások: 1. Üzemi: a) az üzletbér, b) a fűtés, világítás

értéke, c) alkalmazottak fizetése és ha van, ellátása; 2. Az árukészlet beszerzésére, karbantartására, megújítására, pótlására és kezelésére fordított összegek; 3. A vállalat, vagy üzem céljait szolgáló gépek, felszerelések s egyéb holt leltári tárgyak elhasználása fejében eszközölt rendes évi leírások; 4. Az adóévet követőenll megelőző üzleti évben szenvedett üzleti veszteségek is behajthatatlan követelések; a behajthatatlan követeléseket azonban nyilván kell tartani és ha később befolyának, feltétlenül el kell számolni; 5. A vállalatot terhelő kamarai illetéket, kárbiztosítási díjat, forgalmi adót, állami és községi közvetelt adót, de az állami egyesek adók nem vonhatók le; váomk; 6. Az üzleti adósságok kamatait; 7. Üzletalapítás és szervezés költségeit (kivéve a felszerelés és holt leltári tárgyak értékét) de csakis az első évben.

Nem vonhatók le az adóalap kiszámításánál a bevételből a következők: 1. Az adózó saját háztartásának költségei: a) a cseléd bére, b) a cseléd után fizetendő adók és biztosítási díjak, c) lakás, élelmiszer, ruházat, neveltetés stb. kiadások. 2. Az üzlet nagyobbításának költségei (alapított emeles); 3. Az üzleti adósságok törlesztése; 4. Régi leltári tárgyak pótlásán kívül az új leltári tárgyak beszerzési költségei; 5. Az állami egyesek adók és azok járuléai; 6. Az adózóval együtt adózó családtagoktól kölcsönvett tőkék kamatai; 7. Az üzletbe fektetett saját tőkéjének kamatai; 8. Az adózóval együtt adózó családtagok munkájának ellenértéke fejében felszámított összegek; 9. A vállalat vagyonának értékcsökkenése.

A kereseti adó kulcsa.

A kereseti adó kulcsa az iparosoknál a tiszta jövedelem 5%-a, de ha a város vagy község ebből nem tudja fedezni kiadásait, úgy pénzügyminiszteri engedéllyel a tiszta jövedelem 10%-áig emelkedhet. Az alkalmazottak adóját a munkaadó köteles beszedni az alkalmazottaitól s illetményjegyzéket kell példányban készítenie, következő hó 15-ig az adót befizetni.

E súlyos kötelezettséget magában foglaló törvény-szakaszt a kereskedelmi- és iparkamarák kérelmére nyíltették és pedig a következőkép: a) az illetményjegyzéket nem köteles az alkalmazottjaival aláírni a munkaadó, amint az eredeti javaslat azt előírja; b) az illetményjegyzék másolatot a munkaadó csak két évig köteles megtartani és nem öt évig; c) az alkalmazottak kereseti adója általánosságban is fizethető. Erre nézve a pénzügyminiszter fog kiadni részletes utasítást.

Súlyos kötelezettséggel jár az évenkénti (február havi) adóvallomási könszer, mert ha valaki február végén pontosan nem emlékszik az előző és összes bevételeire és kiadásaira, úgy adóvallomás veszélyének teszi ki magát. Ha a fél nem ad vallomást, 25% bírság, és ha a pénzügyigazgatóság felszólítja, hogy 15 napon belül pótolja és még sem ad vallomást, 50% bírság.

A kereseti adót 1. fokoz a pénzügyigazgatóság

Bútor

állandóan 100 háló, ebédlő, úrzsoba stb. nagy választékban. **BEHR** műasztalos Budapest, VI., Andrassy-út 60. szám Csengery-utca sarak. 145

231

Gróf Keglevich István

 UTÓDJA: COGNACVÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAFOK, PROMONTOR

Palugyay borok és pezsgők

Pincészei: Budafok. * Központi iroda: Budapest, V., Dorottya-utca 3.

állapítja meg; II. fokon felebezhető a jövedelemadó kivételére alakított felszámolási bizottsághoz. Halasztó hatállyal felebezésnek csak annyiban van helye, hogy az előző évi adónál magasabb összeget, avagy ha a saját vallomás szerinti adó nagyobb a múlt évi adónál, úgy ezen vallomás szerinti adónál magasabb összeget behajtani nem lehet. III. fokon panaszunk van helye a közigazgatási bíróságnál, de ennek már nincs halasztó hatálya. Az általános kereseti adó után csak utadó szedhető, más pótdát (sem állami, sem községi pótdát) nem szedhető.

A nyugdíjgyesület 25 éves jubiláris közgyűlése

(Befejező közlemény)

A közgyűlés az igazgatóságnak a kezelési díjak fel-emelésére és a biztosítási értékhatárnak kiterjesztésére vonatkozó indítványát teljes egészében elfogadja egyhangulag és határozatilag kimondja, hogy 1922. évi október hó 1-től kezdődő hatállyal az egyesület valamennyi tagja kivétel nélkül az eddigi 2%-os kezelési díj helyett 5%-os kezelési díjat tartozik fizetni és hogy az eddigi évi 12,000 K-ás biztosítási értékhatárt évi 36,000 K-ra emeli fel.

Határozatilag kimondja továbbá, hogy az 1922. évi október 1-e után belépő új tagok évi 3000 koronánál kisebb összegű nyugdíjat nem biztosíthatnak, azonban az 1922. évi október 1-je előtt már belépett tagok önénél kisebb összegű biztosításai továbbra is érvényben maradnak. Ehhez képest az alapszabályok 19. és 30-ik §-ait a következőképpen módosítja:

Az alapszabályok 19. §-a helyébe a következő szöveget iktatja be:

„A biztosítható nyugdíj 3000 K-tól 36,000 K-ig terjed. Ezen a kereten belül mindenki életviszonyainak gondos mérlegelése mellett választja meg a biztosítási önjuttatót. A korábbi kevesebb összegűről szóló nyugdíjbiztosítások hatályukban fennmaradnak.”

Az alapszabályok 30-ik §-a eredeti szövegének ép-ségben való meghagyásával csupán az ott feltüntetett díjtáblázatot helyezi hatályon kívül és helyébe a fent előterjesztett díjtáblázatot iktatja be.

Elnök bejelenti, hogy az 1919. évi rendes közgyűlés alkalmával az alapszabály szerű három évi időtartamra megválasztott igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok mandátuma lejárván, új igazgatóság és felügyelő-bizottság választása vált szükségessé, miért is felkéri a t. Közgyűlést a választás megejtésére és e célból az ülést felfüggeszti.

Szűnet után Elnök az ülést újból megnyitja és az egyhangulag megéjtett választás eredményét bejelenti: Elnök: Bokros Károly. Alelnökök: Dökker Ferenc, Kittner Mihály. Igazgatósági tagok: Kommer Ferenc, Gundel Károly, Holub Rezső, Bíró Dénes, Kövály Jenő, Pelczmann Ferenc, Waltz György, Kizsel József, Bandi Ferenc, Szabó Imre, Mayr József, Várady Gyula. Felügyelő bizottság: Elnök: Szabathiel Tivadar. Frenreisz

1921. évi termésmű villányi

RIZLING SILLER VÖRÖS

borának helyi eladását budafoki lerakatunkból vendéglősök részére hordónként is, előnyös áron megkezdjük.

A borok eredeti származását garantáljuk! Telefonkérésre mintákat mutatunk be.

WIEDEMANN & EBER bornyagykereskedők.

VILLÁNY.

BUDAPEST.

VI., Andrássy-út 9. sz.

Telefon: 15-10.

Távíráti cím: Weinexport.

215

Antal, Kedvessy Nándor, Potzmann Mátyás, Schmied-hoffer Vilmos, Wagner Béla, Nemény Béla. Igazgatósági tagok állásuknál fogva: Keszezy Vince budapesti iparügyi elnök és Herczeg Ferenc szombathelyi választmányi elnök.

Elnök bejelenti, hogy miután a nyugdíjgyesület évi rendes közgyűlését eddig is az Országos Szövetség közgyűléseivel, egy időben és egy helyen tartotta meg, ennél fogva indítványozza, hogy az eddigi szokáshoz híven a nyugdíjgyesület jövő évi rendes közgyűlését is az Országos Szövetséggel együtt tartsa meg. (Helyeslés.)

Elnök: Mélyen tisztelt Közgyűlés! Örömmel jelen-tem be, hogy Giltik Frigyes úr is 10,000 K-át adományozott a Bokros Károly-alapra. (Lelkes éljenzés.)

Elnök: Mélyen tisztelt Közgyűlés! A tárgyszerzőt végére ért. Mielőtt a közgyűlést berekeszteném, fájdalom kötelességet teljesítek, midőn egyesületünk nagy halottjairól: ad 9. François Lajos és Szántó Ferenc felügyelőbizottsági elnökeinkről emlékezem meg. [Mindketten erős támaszaink voltak és haláluk pótolhatatlan vesztesége egyesületünknek. Sok éven át kifejtett buzgó és önzetlen munkódságukkal nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy ily szép eredményt érthetünk el, miért is hálás kegyelettel fogjuk megőrizni emlékeiket. Kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy e két nagy halottnak iránti tiszteletünknek és gyászunknak fellállással adjunk kifejezést. (A közgyűlés tagjai felállással adnak az egyesület két nagy halottja iránti tiszteletüknek és gyászunknak kifejezést.) Tisztelt Közgyűlés! E réam nézve felejtethetlen napon rá kell még mutatnom végül arra, hogy a kivított szép eredményt csak azért érthet el, mivel oly igazgatóság és felügyelő bizottság áll mellette, mely mindenkor hivatásának magaslatán állt. Közönc-tet mondok tehát elsősorban volt elnöktársainak és pedig Dökker Ferenc és Frenreisz István uraknak, az igazgatóság és felügyelő bizottság minden egyes tagja-

Szőnyegek mindenféle kezelés és megóvása a kávéházak, vendéglősök portmenterítésére

Méder és Huszár

vacuum vállalatnál Budapest, VII. Nagydiófa-utca 22. Telefon 1. 128-80

Vendéglői konyhafelszerelési cikkek szaküzlete

Székely János és Társa vaskereskedő

Budapest, IV, Vámház-körút 12.

(Szükszai vendéglő mellett)

**: Szállodások és
: vendéglősök részére
: 10% áragyedmény**

A legjobbak és legolesőbbak a

„GASTRONOMIA” likőrkülönlegességek

Curacao Triple sec
Cherry Brandy
Charleuse
Eckau 00 (oroszk kömény)
Abricotine

garantált tiszta destillált likőrpárlat

Forgalomba hozza:

a Vendéglősök Beszerző Csoportja R. T.

BUDAPEST, IV., VÁMHAZ-KÖRÜT 2.

nak, a szombathelyi választmány kiválóan agilis vezetőségének, Dr. Nagy Sándor jogtanácsosnak és Bolgár Menyhért titkárnak ügybuzgó és sikeres működésükért és Gundel Károly úrnak a tőrem díjtalan átengedéseért. A közgyűlést ezennel berekesztem. (Éljen az Elnök. Lelkes taps.)

Megengedett-e a szállodai felelősség szerződési korlátozása?

Irta: dr. Pék László (2)

Ugyanigy a legújabb időkig nem találunk tételes jogszabályokat arra vonatkozólag, hogy ezen felelősséget szerződéssel kizárni nem lehetne. Amidőn pedig bekövetkezett azon fentebb ismertetett gazdasági átalakulás, amidőn a modern szálloda már nem volt az a veszedelemes, tolvajszövegtekerczek által vezetett hely, mint a római fogadó, vagy a mi csárdánk, akkor a korlátlan felelősség már nem felelt meg a modern gazdasági viszonyoknak. A modern törvényhozások már nem zárkozhattak el az elől, hogy a gazdasági élet követelményeit kódexekbe ne foglalják. Nemcsak, hogy megengedték a felelősség szerződési korlátozását azáltal, hogy el nem tiltották és így érvényre engedték juttatni az általános magánjogi elveket, hanem maguk is különböző korlátokat állítanak fel és megszüntetik azt az értékhátat, ameddig a szállodás felelőssége kiterjed. Legelőször az angol törvényhozás korlátozta 30 fontig a szállodás felelősségét. A szász polgári törvénykönyv 1288-ik, valamint a bajor törvénykönyv 680-ik §-a megengedte, hogy a fogadós hirdetménynek feltűnő helyen való kifüggesztése után felelősségét kizárhassa. Az osztrák polgári törvénykönyv III. novellája szerint értékpapírokért és pénzért csakis 1000 K-ig felel a szállodás. Ugyanigy Németországban csak 1000 márkáig. Ezen két törvény megtiltotta a felelősség korlátozását, vagy kizárását hirdetmény útján (durch Anschlag), azonban szerződési korlátozást megengedi. A háború óta általános szokás Németországban, hogy a beszállásolási szerződés csak

Magyar Borértékesítő

Részvénytársaság

BUDAPEST

IRODA: VIII., Eszterházy-utca 6.

TELEFON: JÓZSEF 4—29.

PINCÉSZET: Budafok, Dunasor 17.

TELEFON: BUDAFOK 119.

akkor lesz jogérvényes, ha az utas egy olyan nyilatkozatot ír alá, mely szerint minden holmijára vonatkozólag a szállodás felelőssége 1000 márkáig korlátozódik. Ezen szokás megnövekedett a kontinens összes államaiban és így Magyarországon is. Végül rá kell mutatnunk a svájci polgári törvénykönyvre. Svájcban tudvalehetőleg nagyon virágzik a szállodás ipar és így léteerde Svájcban a sok pénzt behozó idegenforgalom kedvéért szállodái jó hírnevének fenntartása. Mégis mindezek dacára a svájci törvényhozó a szállodás felelősségét 1000 frankra korlátozta a vendég által behozott minden tárgyra vonatkozólag. Ebből is látszik, hogy bármennyire léteerde is Svájcban az idegenforgalom, a svájci törvényhozó nem zárkozhattat el a szállodai felelősség korlátozása elől, mert bizonyára méltánytalannak és a modern gazdasági viszonyok között elavultnak tartotta a szállodás korlátlan felelősségét.

Látjuk tehát azt a fejlődési folyamatot, amely végső elemzésben oda tendál, hogy a korlátlan felelősség az összes modern törvényhozások szerint szerződéssel korlátozható, csak azt nem engedi meg némely törvényhozás, hogy hirdetmény, vagy más egyoldalú nyilatkozat által korlátoztassék. Sőt a legtöbb modern törvényhozás szétrepesztette a római jog által megteremtett korlátlan felelősség bilincseit akkor, amidőn ellenkező kikötés hiányában bizonyos értékhatárig korlátozta a szállodás felelősségét. Ezt a fejlődési folyamatot kell szem előtt tartanunk, amidőn a magyar jog szempontjából kell elbírálni azt, vajon szerződéssel korlátozható-e a szállodás felelőssége.

Nálunk ezen felelősség nincsen törvény útján szabályozva, e tekintetben bírói joggyakorlatunk irányadó, amely nagyon ingadozó és amely a római jog elveit alkalmazza. A magyar királyi Kuria 21. jogegységi döntvénye indokolásában azt mondja: „ezért alakult ki az élet követelményei folytán a római jogban és a római jog alapján álló újabb törvényhozásokban az a tétel, hogy a vállalat tulajdonosa és a vállalat szolgáltatását igénybe vevő között halogatag letéti szerződés jött létre és a letéti szerződésből folyó elvek alapján nyer meg-

Bütor a legegyszerűbből a legfinomabbig szolid kiszolgálás mellett kapható **GÁSPAR** bútoráruházában Budapest, VIII., Baross-utca 9. Vidékre csomagolás, Ipartestületi tagoknak kedvezmény. 160

Jálics Pince TnL. Kertay György Alapítvány 1822. Felsőrendű magyar borok. 198 Budapest, VI., Andrássy-út 14.

Zwack Likőr és Cocktail

oldást a felelősség. „A döntvény indokolása szerint a mi joggyakorlatunk a római jog által meghonosított felelősségi elvet fogadta el, amelynek jogalapja egy hallgatagon kötött letéti szerződés. Ha tehát a római jogelvék, illetve letéti szerződések alapján bíráljuk el ezt a kérdést, akkor nincsen semmi akadály annak, hogy ez a felelősség korlátozassék. Nincsen tehát olyan jogszabály, amely ezen korlátozást tiltaná.

De bírálát tárgyává kell tenni már most azt, vajjon nem ütközik-e a jó erkölcsökhöz ezen korlátozás.

Az erkölcs szubjektív fogalom, függ a tér és időtől és változik aszerint, hogy fogalmát ki határozza meg. Egy konkrét esetben nehéz eldönteni, hogy mi erkölcsös és mi erkölctelen. Azért a közélet és a közvélemény terén mindinkább előtérbe lép az ugynevezett relatív erkölcs fogalma, amely nem törődik a kisebbségek felfogásával, hanem erkölcsöseknek deklarálja azt, amit a többség erkölcsösnek tart és erkölctelennek, amit a többség annak gondol. A bírói joggyakorlat azonban nem akceptálta mindig ezt az ugynevezett relatív erkölcs fogalmát. A bíróság gyakran — és tegyük hozzá, nagyon helyesen — magasabb emberi szempontból bírálát tárgyává tette, hogy vajjon az, amit az emberiség nagyrésze jónak és helyesnek tart, hogy az, amit az emberiség nagyrésze minden lelkiismeretfurdalás nélkül tesz és cselekszik, fedi-e az erkölcs fogalmát. Az erkölcs fogalma alatt gyakran burkoltan bár, de a méltányosság fogalmát értették. Vagyis az erkölctelen, ami nem felel meg a méltányosság fogalmának, ami nem felel meg annak az elvnek, hogy a gazdasági életben valamely szolgáltatásért lehetőleg ugyanolyan értékű ellenszolgáltatást nyújtassék és hogy a gazdasági életben előforduló kockázatot ne kelljen mindig csak az egyik félnek viselnie. Ez a megfontolás vezette Kuriantk akkor, amikor minden tételes jogszabály hiányában ugyszólván önmagából fejlesztette ki a mai értelemben vett gazdasági lehetetlenülési fogalmát, amely szerint az adós felmentendő a kötelezettség teljesítése alól, amiódön a gazdasági viszonyoknak hibáján kívül bekövetkezett változás folytán az adós kénytelen lenne á kapott ellenszolgáltatást jóval felülmúló kötelezettséget teljesíteni, míg a hitelező meg nem érdemelt konjunktúrális haszonhoz jut. Es konzekvensen ragaszkodik Kuriantk ehhez az elvhez, jóllehet a kereskedelmi körök közfelfogása szerint erkölctelen a szerződésnek vis-major esetén kívül való nem teljesítése.

A szállodásipar terén a háború és forradalom óta szintén megváltoztak a gazdasági viszonyok. A szállodásipar érzékenyen sújtja az, hogy a szobák ára máximálva van olyan alacsony összegben; hogy ez a mai gazdasági viszonyoknak nem felel meg. Ezzel szemben az utas által behozott legcsekélyebb dolog is olyan óriási értékű, hogy a vendég által fizetett bérhez viszonyítva aránytalanul nagy kockázatot kell a szállodásnak elviselnie. Ehhez járulnak még a mai zállott erkölcsök, amiódön legfokozottabb éberség mellett is napirenden vannak a szállodai lopások. Azok a gazdasági okok, amelyek megteremtették és a bírói gyakorlatunkba bevitték a gazdasági lehetetlenülési fogalmát, fennforognak a szállodásipar felelősségére vonatkozólag is.

FÖLDVÁRY FERENC írókölönlegességök, rumgyár
Bor nyegyen és kicsinyben

iroda: BUDAPEST, VII., HÁRSFA-UTCA 42.

Főpince: BUDAFOK. Városi pince: BUDAPEST, VII., HÁRSFA-UTCA 42.

Kartársaink figyelmébe!

A legelső minőségű fehér és vörös palackborokat messze felülmúlja a

„Menyecske“

A közönség körében a legnagyobb kelendőségnek örvend.

Forgalomba hozza:

a Vendéglősök Beszerző Csoportja R. T.
Budapest, IV., Vámház-körút 2.

Borpincészet: BUDAFOK.

7

Gazdaságilag indokolatlan, méltánytalan a szobabérek maximálásának korszakában minden kockázatot a szállodásra hárítani, mert a korlátlan felelősség gazdaságilag épen ugy lehetetlenült, mint az 1920-ban eladott vasat leszállítani az akkori áron.

Es még egy dolgot kell itt figyelembe venni! Ujabb joggyakorlatunk a gazdasági lehetetlenülési fennforrásán legtöbb esetben elutasítja a keresetet még az adós vétkeessége esetén is. Kérdezzük tehát, mi erkölcsösebb: a nem vétkes szállodásnak megengedni azt, hogy a gazdasági viszonyok kényszerítésére folytán, kezének a vendégtől követelhető bér tekintetében való megköttöttsége mellett a reánehazódó óriási kockázatot egyrészt áthárítsa a vendégre; avagy a vétkes, legtöbb esetben a hitelező, bórere spekuláló adósi felmenteni szerződésileg vállalt kötelezettségének teljesítése alól gazdasági lehetetlenülési címén!

Ennek a kérdésnek elbírálásánál fennforognak ugyanazok a gazdasági okok, mint a gazdasági lehetetlenülési kérdésénél. A szállodásiparnak tehát be kell vinni a köztudatba azt, hogy a korlátlan felelősség mai viszonyok között gazdaságilag lehetetlenült és a közvélemény utján tudomást fog szerezni arról bírói joggyakorlatunk is. Mert nem hisszük, hogy erkölctelennek tartsa a bíróság azt, ami méltánytalan, ami gazdaságilag indokolatlan kockázatot egyrészt átakarja hárítani, ami a legtöbb európai törvényhozásban meg van engedve, ami ellenkező kikötés hiján jogszabályokként alkalmaztatik már sok országban, amely kikötés általános szokás ugyszólván egész Európában és ami speciális gazdasági viszonyaink között is megfelel a gazdasági élet követelményeinek, megfelel az igazságosságának is!

IV.

Alperes szálloda felelőbhezést adott be fentebb ismertettét ítélet ellen és így felsőbíróságaink fognak dönteni abban a kérdésben, vajjon a mai gazdasági viszonyok között jó erkölcsökhöz ütközik-e ezen korlátozás.

Azt hisszük, hogy Kuriantk, amely már számtalan tanujelét adta annak, hogy, tételes jogszabály hiányában, sőt néha tételes jogszabály ellenére is lehetséges jogrendszerünk összhangbahozni a változott gazdasági viszonyokkal és diadalra vinni a gazdasági élet harmóniájának örökérvényű törvényét, ebben a kérdésben is lü fog maradni önmagához!

(Vége.)

— Vidéken borokat vásároló t. olvasóink figyelmét felhívjuk Barbara autótelertuvarozó vállalat mai hirdetésére.

Vendéglői edények legelősbőbb bevásárlási László
forrása
VASKERESKEDÉS BUDAPEST, KIRÁLY SZINHÁZZAL SZEMBEN (VI., Király-utca 7B.)

A *Vendéglős* szerkesztésében és kiadásában az idén is megjelenik a

Vendéglős- és Szállodás-Évkönyv

Az 1923. évre szóló évkönyv november közepén elhagyja a sajtót *Walter Károly* ny. főigazgatónak, a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete, valamint a Magyarországi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége főtákarának és *Balassa József*nek szerkesztésében.

A *Vendéglős és Szállodás Évkönyv* már tavaly is régi hiányt pótol. Minden vendég és szállodás nélkülözötte az olyan útmutatót, amely az iparát mindennap érintő kérdésekben fölvilágosítást ad. Naptári rész, az ipart érdeklő előjegyzésekkel és figyelmeztetésekkel, pontos és nélkülözhetetlen címtár, ismertető közlemények, a törvények és rendeletek összefoglalása, sok érdekes és fontos közlemény tette teljessé tavaly is a terjedelmes munkát, amely minden vendég és szállodás számára nélkülözhetetlen lesz, de amelyre szüksége van mindenkinek, aki üzleti összeköttetésben áll a vendéglős és szállodás iparral.

Az idén a tavalyi évkönyv tapasztalatain alapszik a szállodások és vendéglősök részéről kifejezett igények alapján még sokban bővíti a könyvet.

A díszes kiállítású terjedelmes *Évkönyv* ára példányonként kétszázötven korona.

Tisztelettel kérjük sziveskedjék a *Vendéglős és Szállodás-Évkönyvet* az 1923. évre megrendelni.

Kérjük az előfizetéseket minél előbb beküldeni, mert csak annyi példányt nyomtatunk, ahány megrendelés történik. Kérjük továbbá, hogy hirdetését — lehetőleg szeptember 30-ig — alulírott kiadóhivatalhoz beküldeni sziveskedjék.

Budapest, 1922 november hó.

Tisztelettel

A VENDÉGLŐS

szerkesztősége és kiadóhivatala
(Budapest, IV., Kálvin-tér 2.)

HIREK

— **Halálozás.** *Gráf Sándor* hatvani vendéglős, a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének tagja, november 7-én, hosszas szenvedés után Hatvanban elhalálozott. Temetése november 9-én volt a hatvani róm. kath. sirkerben, kártársainak legnagyobb részvéte mellett.

— **Vendéglősvacsorák.** A vendéglősök vacsorái minden alkalommal pénteken este 8 órakor a következő helyeken lesznek: December 1-én *Bagykó Vince* úrnál (II, Iskola-utca 44), december 15-én *Putnoki István* úrnál (VIII, József-utca 26), 1923 január 5-én *Band Ferenc* úrnál (VIII, József-körút 46).

— **Üzleti hír.** *Gerstl Ferenc* vendéglőskartársunk I., Czako-utca 3. szám alatt levő üzemet I., Kereszt-utca 6. szám alá helyezte.

— **A Jóbarátok uzsonnája.** A vendéglősök *Jóbarátok* uzsonnájukat a következő helyeken tartják meg, minden szerdán délután 4 órakor: November 22-én *Horváth István* vendéglőjében, IX., Fővám-tér 10. 29-én *Féher Ferenc* vendéglőjében, II., Pó-utca 75. December 6-án *Grans Ferenc* vendéglőjében, IX., Új 61-út 23. 13-án *Zsin Péter* vendéglőjében, IX., Ráday-utca 56. 20-án *Mirh Ferenc* vendéglőjében, VII., Dohány-utca 54. 27-én *Maloschik Ferenc* vendéglőjében, VIII., Népszínház-utca 15. A jóbarátok uzsonnáján szívesen látjuk az új kártársakat is.

Vendéglőlők megvásárolt borait

a termelőhelyről (pincétfől) Budapestre (pincéig)

bármily távolságról

és mennyiségben

vasuti tarifa szerinti árban

24 óra alatt

elszállítjuk.

Üres hordókat levisszük.

Kísérő díjlanul utazhat.

„BARBARA“ AUTÓTEHERFUVAROZÓ- ÉS
Szállítmányozó Vállalat
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9. TELEFON: 15-10.

— **Egy majdnem tönkrement vendéglős** a *Viktória* csokoládégyárnak (V., Csáky-utca 38. Telefon: 95—60) köszönheti, hogy jóhírnevű vendéglője ismét fényes forgalomnak örvend, mert a *Casino cremen*, a *Viktória desszert*, *Praliné szecetlet*, *Adria szecetlet* a gyár különlegességeit állandóan asztalán tartotta, amely gyártmányok az Iparcsarnokban tartott legutóbbi kiállításban a legmagasabb elismerést és dicséretet nyerték.

Felolvas szerkesztő: ABA SÁNDOR.

Kiadó: A SAJTÓBIZOTTSÁG.

Szerk-László könyvnyomda nyomása, Budapest, VIII., Róka Szilárd-utca 28.

Felolvas szerkesztő: Nagy Béla dr.

5479.922. szám.

Jászárokszállás község előjárósága.

Árverési hirdetmény.

Jászárokszállás község előjárósága közhírré teszi, hogy Jászárokszállás község tulajdonát képező belső fogadó (Csörsz szálloda) a képviselőtestület 173.922. sz. határozata alapján Jászárokszállás község tanácstermében 1922. évi november 25-én, délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen, a közégi képviselőtestület jóváhagyásával feltételezeten, az 1923. évi február hó 1-től 1923. évi január hó 31-ig terjedő három évre hasznosbérbe fog adni.

Kiszámlált ár 30k.000 korona és a bérösszeg után fizetendő kincstári állásbizonyság-összeg fizetése, melynek 10%-a árverezők által az elért összeg 25%-ig egészítendő ki. A hasznosbéri összeg negyedévi előzetes részletekben fizetendő. Bővebb feltételek a főjegyzői iródban a hivatalos órák alatt megtekinthetők Jászárokszállás, 1922 november.

Bazo Gábor s. k. főjegyző.

Padár Kálmán s. k. főbíró.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket vesz és elad **HEXNER JÓZSEF**
Budapest, VII, Király-utca 25.
Telefon: József 129—02. — Állandóan rakítaron: evőeszközök, asztalok, székek, billárdasztalok, íveg-, porcelán- és éztstneműek a legolcsóbb árakon. 120

Első magyar részvény serfőződe

BUDAPEST-KÖBÁNYA

Gyártelep: X., Külső Jászberényi-út 7—11.

Hordósőr rendelés: József 56—58, 56—58, 56—58.

Palacksőr rendelés: József 95—93.

Városi iroda: VIII., Esterházy-utca 6.

Hordósőr rendelés: József 4—20.

Palacksőr rendelés: József 34—01.

HERZKA, HALÁSZ és BERGER VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁR

Alapítva 1886 BUDAPEST Telefon: 34-98
Iroda és mintaraktár: V., LIPÓT-KÖRÜT 10. SZÁM,
Újvár (saját gyártelep): VI., FORGÁCH-UTCA 9/a. 218

Ó-bor 1908. évi termés rizling

350 liter eladó! Cím: **Tarján József Kiskunfélegyháza IV. ker., Zsinór-utca 6. szám.** 236

DIETZ M.

Bornagykereskedés

Budapest, VIII., Népszínház-u. 19
Telefon: József 39-72. Alapítva 1899
Szállaptelek: BUDAFOK, Kassai Lajos-utca 85

RÉZÜSTÖK

Egy darabból kalapálva, tehát forrasztás nélkül
olcsóbb mint bárhol

HAGY IGNÁC

Budapest, VII., Károly-körút 9. 235

Alapítva 1920.

FANDA ÁGOSTON és ZIMMER PÉTER UTÓDA
ZIMMER FERENC halásmester BUDAPEST.
Főüzlet: KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK, Főközlét: V., JÓZSEF-TÉR 12.
TELEFON: JÓZSEF 48-94 és 130-65. 210

Paplan király

SZABAI JENŐ speciális paplanüzlet
Budapest, VII., Kertész-utca 35.
Legnagyobb választék, legolcsóbb árak. 209

Vendéglői, kávéházi berendezéseket
árban vesz és legjutányosabban elad
legmagasabb

BRAUN GYULA BUDAPEST,

VII., Sip-utca 14. 212 Telefon: József 122-97.

Vendéglősök és kávéosk figyelmébe!

Üveg, porcellán- és zománccárk, valamint az összes hiteles korsó-
mai üvegeket a Vendéglős lap előfizetőinek jutányos áron adom.
FRIEDMANN JAKAB Budapest, VII., Garay-utca 43. 207

A Kőbányai Polgári Serfőző r. t.
sőrei világhírűek. 204

„VICTORIA“

BORKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, VIII., Baross-utca 98. (bejárás a Koszoru-utcaból)

Monori Pótkévegyár Részvénytársaság

Iroda: Budapest, IV., Koronaherceg-u. 7. + Telefon: 41-38. 233

Gschwind-féle Részvénytársaság

BUDAPEST x BUDAFOK x HAGYKÖRÜS

Felhívja a t. fogyasztóközönség figyelmét elsőrangú rum-
gyártmányaira, zamatos gyümölcspárlataira
valamint a legismertebb külföldi gyártmányokkal teljesen egyen-
rangú, kiválóan finom cognac- és likőrökönlegességéire. 238

SCHILLER ÉS LASZLÓ

tes, rum, cognac, bel- és kül-
földi borek és likőrökön-
legességei nagy- BUDAPEST, VI., IZABELLA-UTCA 52.
Kereskedése TELEFON: 175-72. 240

HERCEG WINDISCHGRÄTZ LAJOS

borpinézsetel és Tokaj Bortermelők
Társ. Részvénytársaság

Sárospatok + Tokaj + BudafoK

Központi iroda:

BUDAPEST, IV. KER., VÁCI-UTCA 27-33.

TELEFON: 56-20. 182

Legolcsóbban vásárol vendéglő, kávéházi, zománcc, üveg-
és porcellánedényt a **Vulkán edényárúházban**
MÜLLER OSZKÁRNÁL BUDAPEST,
VII., Dob-utca 25. 181 Telefon: József 138-72.

Aszalterítő

(abroszt) és más aszalterítő bátok, ünnepélyek,
klubok, éttermek és kávéházak részére mérsé-
kelt kölcsöndíjért szállít a „HATTYU“

FEHÉRNEMÜKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT BUDAPEST, V.,
KATONA JÓZSEF-UTCA 41. TELEFON: 159-00 és 46-86. 96

Fleischmann, Polacsek és Társa

Egyesült számai és kolbászgyár Budapest, VII., Holtó-utca 11. Tel.
J. 128-80 Vendéglősök legolcsóbb bevásárlási forrása! Postaszállítási naponta! 98

NÖSNER JÁNOS

BORNAGYKERESKEDŐ

BUDAPEST,

VIII., STÁHLY-UTCA 5. SZ.

Ajánlja

elsőrendű

palack-

és hordóborait. 196

Telefon:
József
8-53.

Ajánlja uradalmi ter-
mésű fajborait, köl-
csönhordóban, legelő-
nyösebb feltételek
mellett. 206

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

Crémant Rosé
Transylvania sec

Vető Sándor szikvizgyégyár és szifonfejintőde Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 17.
Telefon: József 18-96. Vendéglősök részére igen praktikus szódaviz-kimérő szerkezet kapható.

Aki jó étvágygal enni és zavar-
talanul emésztetni akar, az étkezés
előtt igyék egy pohár jégbe hűtött

GUSY COCTAILT,

amely a legegészségesebb ital,
mert valódi amerikai módszer
szerint készített növénypárlat.

Bizik Jenő Józsefvárosi hirdető és üzlet
adás-vételi igénykéség Budapest,
VIII., József-körút 40. Ajánl vendéglőket és szállodákat megvételre. 179

Magyar kir. szabadalmazott műkölapburkolatú
**jégszekrények és
sörkimérőkészülékek**

a legjobb kivitelben

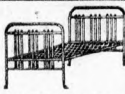
HENNEFELD IGNÁC

Jégszekrény- és sörkimérőkészülékek gyára
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 5. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szudár Dezső

réz- és vasháló, sodrony-ágybetét,
kerti bútorok és autogénhegesztés
vállalata. 178
Épület és műlakatos műhelye.
Állandó nagy mintaraktár.
Budapest, VII. ker., Kazinczy-utca 5. szám.

BÁN és MIHALIK

ezelőtt

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR RÉSZV. TÁRS. FŐRAKTÁRA
Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. (Gizella tér) Haas-palota. Telefon: 33-83
Vendéglői és kávéházi üvegarúk nagy választék-
ban gyári áron.

**VENDEGLŐSÖK TÜZELŐANYAG
BESZERZŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA**

BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÜT 2. SZÁM

Raktárak: Duna-parti teherpályaudvar.

Szállít: szemet, fát, Cséry-kokszot maximálisan áron alul.
TELEFON: JÓZSEF 73-28.

VENDEGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R. T.

BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÜT 2. SZ.

Igazgatóság: Vámbáz-körút 2. I. em. Borsófé osztály: Vámbáz-körút 2. földszint.

TELEFON: IGAZGATÓSÁG... JÓZSEF 72-67.
ELOSZTO OSZTÁLY JÓZSEF 73-28.
FŐPENZTÁR... JÓZSEF 73-28.

Sörcsapok, borászati cikkek MIKA TIVADAR
Budapest, VII., Kazinczy-utca 47. 93 Telefon: József 128-27. rémárúgyár

WAGNER TESTVÉREK

ezelőtt LÖWENSTEIN MIHÁLY UTÓDA fűszer-
és gyarmatári, csemege és italnagykereskedők

Budapest, IV. kerület, Vámbáz-körút 4. szám. ♦ Telefon: József 61-61.

A cég a szállodásoknak, vendéglősöknek és kávéosoknak évtizedek
óta bevásárlási forrása mindennemű sajt, vaj, conserv- és egyéb
csemege cikkekben. 160

BÁLINT TESTVÉREK

Jászberényi hortermelek ajánlják saját termései boralat Budapesti
pincészet: VIII., Német-utca 28. 107 Telefon: József 20-79

**Vidéki kartársak
találkozóhelye**

KESZEY VINCE étterme Budapest, VII., Rákóczi-út 44